

22. ЗНАЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

**С.М. Ніколаско,
Л.В. Гейвич**

Національний університет харчових технологій

Ефективна робота сучасного підприємства вимагає налагодженої системи управлінського обліку та звітності на всіх рівнях управління. В умовах посилення конкуренції питання про необхідність створення системи управлінського обліку для багатьох керівників вже вирішене. Разом з тим постає інше питання — яким чином управлінський облік забезпечує формування ефективної інформаційної системи для реалізації всіх функцій управління. Саме тому необхідна сучасна система інформаційного забезпечення менеджменту, яка інтегрує новітні методи обліку, аналізу, планування і контролю та забезпечує прийняття ефективних управлінських рішень.

Управління підприємством розглядається як процес координації та регулювання його діяльності для досягнення поставлених цілей. Для забезпечення всіх функцій управління на відповідних рівнях потрібна цільова інформація. Взагалі управлінський процес починається з інформації, тобто розробки системи планів, на основі якої оцінюється діяльність (облік та контроль основних показників діяльності), виявляються резерви за рахунок аналізу, приймаються рішення та оцінюється їх ефективність.

Сучасний управлінський облік, використовуючи зовнішню та внутрішню інформацію, забезпечує потреби різних функцій бізнесу. Він аналізує діяльність з урахуванням як поточних, так і довгострокових цілей, розробляє методи отримання, збору необхідної інформації.

Система управлінського обліку представляє сукупність методів і процедур, які забезпечують підготовку і надання інформації щодо використання ресурсів і

протікання господарських процесів для планування, контролю та прийняття рішень на різних рівнях управління підприємством з метою впливу на них. В основі управлінського обліку покладено інформаційну систему, яка використовує вхідну інформацію та відповідні процеси для отримання результатів, що відповідають точно цілям управління.

Організація системи управлінського обліку залежить від специфіки діяльності кожного підприємства, тому керівники повинні розробляти власні гнучкі системи інформаційного забезпечення ефективного управління.

Одна із проблем, що є на сьогодні предметом численних наукових дискусій, визначення багатоаспектної сутності управлінського обліку та принципів його організації. Пояснюється така ситуація низкою причин:

- не існує (справедливим буде відмітити, не може бути) єдиних стандартів для створення системи управлінського обліку, тому рекомендації, зокрема зарубіжних вчених, автоматично не можна перенести на вітчизняні підприємства через суттєві відмінності в структуризації бізнесу та методології обліку;

- в управлінського обліку акцент має бути на слові «управлінський», тому не реально створювати систему управлінського обліку на основі використання лише методів традиційного бухгалтерського обліку без врахування основного призначення обліку формувати інформацію для різних користувачів, а відповідно, для різних цілей;

- слаба розробленість методології управлінського обліку не дає змоги визначити його місце в системі управління підприємством. Адже управлінський цикл включає логічну послідовність виконання функцій планування, обліку, контролю, аналізу та прийняття управлінських рішень, тому логічно передбачити, що система управлінського обліку має сприяти ефективному здійсненню всіх функцій управління на різних його рівнях (а не лише функції обліку).

Окреслені проблеми трактування управлінського обліку підтверджують актуальність та необхідність подальших досліджень у визнанні методології його складових. Проте варто стверджувати, що в умовах ринкових відносин закладена пряма залежність між ефективністю управління і якістю інформації та рівнем її використання. В системі інформаційного забезпечення управління облік необхідно трансформувати в облікову модель, здатну відображати реальні господарські процеси і забезпечувати аналітично-прогнозні функції, що вимагає не тільки зміни методології та організації, але і поглиблення управлінської спрямованості обліку.